

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Fundusze Europejskie dla województwa podlaskiego na lata 2021-2027

30 kwietnia 2021 r.

Uwarunkowania dla procesu programowania 2021-2027

Rozporządzenie
Ogólne nie
obejmuje
EFROW

6 celów polityki,
w tym nowe cele
5. i 6. Brak
odpowiednika CT11

**Dokumenty
odniesienia:**
„Europejski
Zielony Ład” oraz
Europejski Filar
Praw Społecznych

**Warunkowość
podstawowa** -
spełniona przez
cały czas trwania
perspektywy

Wydatki na klimat –
30 % budżetu Unii
na cele związane
z klimatem, w tym
minimalne poziomy dla
poszczególnych funduszy
EFRR i FS

**Podział na
kategorię regionów;**
1 region lepiej
rozwinęty, 2
regiony przejściowe,
14 regionów słabiej
rozwinętych

Cele polityki spójności na lata 2021-2027

CP1 „Bardziej inteligentna Europa”

CP2 „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa”

CP3 „Lepiej połączona Europa”

CP4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”

CP5 „Europa bliżej obywateli”

CP6 „Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu”

Główne uwarunkowania dla procesu programowania 2021-2027

Program regionalny

- Zapisy SRWP 2030, krajowych dokumentów strategicznych, tj. SOR, KSRR oraz projektu Umowy Partnerstwa
- Uwzględnienie strategicznych celów UE, zapisów projektów rozporządzeń
- Ujęcie funduszy: EFRR, EFS+
- Uwzględnienie wytycznych KE dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności (Sprawozdania roczne dla Polski 2019 i 2020)
- Uwzględnienie demarkacji interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny
- Zastosowanie poziomów koncentracji tematycznych

Katalog programów operacyjnych na lata 2021-2027

- Program krajowy w zakresie infrastruktury transportu, energetyki, środowiska, zdrowia, kultury (kontynuacja PO IiŚ);
- Program krajowy w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności (kontynuacja PO IR);
- Program krajowy w zakresie rozwoju cyfrowego (kontynuacja PO PC);
- Program krajowy w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego (kontynuacja PO WER);
- Program krajowy w zakresie wschodniej Polski (kontynuacja PO PW);
- Program krajowy w zakresie pomocy najbardziej potrzebującym (PO PŻ);
- Program Pomoc Techniczna dla Funduszy Unii Europejskiej (obecny PO PT);
- Program dla FST (Fundusz Sprawiedliwej Transformacji);
- Program krajowy w zakresie rybactwa i morza (kontynuacja PO Ryby);
- 16 programów regionalnych będących kontynuacją obecnych 16 RPO, zarządzanych przez samorządy województw;
- W ramach EWT kontynuowane będą wszystkie dotychczasowe programy Interreg z udziałem Polski: 9 programów transgranicznych, 2 programy transnarodowe oraz 4 programy współpracy międzyregionalnej.

Koncentracja tematyczna

koncentracja tematyczna	udział	alokacja (mln euro)	program
EFRR	100 %	47 135	
Cel 1. Bardziej inteligentna Europa	25 %	11 784	PO IR, PO PC, PO PW, programy regionalne
Cel 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa	30 %	14 140	PO liŚ, PO PW, programy regionalne
Rozwój miast	8 %	3 639	Programy regionalne
EFS+		11 649	
Włączenie społeczne (w tym 2% na działania związane z deprawacją materialną)	25 %	2 912	PO WER, programy regionalne

Realizacja celów klimatycznych

wydatki na rzecz osiągnięcia celów klimatycznych	udział	program
EFRR	30 %	PO liŚ, PO PW, programy regionalne
Fundusz Spójności	37 %	PO liŚ

Podział alokacji w projekcie Umowy Partnerstwa

- Łączna wartość środków na wszystkie RPO: 28 420 mln euro
- Wartość środków podzielona na obecnym etapie programowania:
21 315 mln euro (alokacja podstawowa - 75% środków)
- Wartość środków do podziału na późniejszym etapie: 7 105 mln euro
(rezerwa dla programów regionalnych – 25% środków)
- **Alokacja podstawowa dla województwa podlaskiego: EFRR 743 mln euro, EFS+ 249 mln euro**
- Alokacja w ramach programu dla Polski Wschodniej: 2 508 mln euro (6 województw)

Programowanie wsparcia w ramach Celu Polityki 1

Bardziej inteligentna i konkurencyjna Europa dzięki
wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji
gospodarczej

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 1 (wybrane typy projektów)

- **(i) Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii**
 - Wsparcie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi (w tym infrastruktura B+R, prace B+R, uzyskanie i ochrona własności intelektualnej, możliwy komponent wdrożeniowy)
 - Wdrożenia prac B+R oraz innowacji
 - Budowanie potencjału regionów w zakresie wsparcia działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi w formule:
 - a) Wspólnych Przedsięwzięć
 - b) Projektu „Innoregiolab”
 - Infrastruktura B+R przedsiębiorstw
 - Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw
 - Wsparcie rozwoju w oparciu o klastry
 - Rozwój infrastruktury organizacji badawczych

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 1 (wybrane typy projektów)

- **(ii) Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów**
 - e-Kompetencje
 - Platformy e-usług publicznych
 - Cyberbezpieczeństwo
 - Rozwój infrastruktury danych przestrzennych
 - Udostępnienie zasobów naukowych i kulturowych i administracji
 - Usługi w zakresie e-zdrowia
 - Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie wdrażania technologii cyfrowych
 - Aplikacje w oparciu o dostępne cyfrowo ISP (informacje sektora publicznego)

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 1 (wybrane typy projektów)

- **(iii) Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne**
 - Wsparcie dla nowopowstałych firm (w tym w formie wejść kapitałowych)
 - Doradztwo dla MŚP
 - Promocja regionalnej gospodarki na pozostałych wydarzeniach, w tym udział firm
 - Tereny inwestycyjne oraz infrastruktura biznesowa
 - Wdrożenia prac B+R oraz innowacji przez MŚP
 - Wsparcie JST w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora
 - Wsparcie rozwoju i konkurencyjności MŚP

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 1 (wybrane typy projektów)

- **(iv) Rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości**
 - Identyfikacja nowych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych w ramach PPO
 - Wsparcie rozwoju klastrów
 - Wsparcie rozwoju w oparciu o klastry
 - Budowa potencjału ośrodków innowacji

Programowanie wsparcia w ramach Celu Polityki 2

Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 2 (wybrane typy projektów)

➤ (i) Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

- Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE
- Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej
- Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej
- Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła
- Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 2 (wybrane typy projektów)

- **(ii) Promowanie odnawialnych źródeł energii**
 - Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci
 - Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE.

- **(iii) Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania poza TEN-E**
 - Brak wsparcia na poziomie regionalnym.

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 2 (wybrane typy projektów)

- (iv) **Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe**
 - Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu
 - Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy
 - Wspieranie małej retencji
 - Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego
 - Rozwijanie systemów ratownictwa (zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii chemiczno ekologicznych)
 - Wsparcie na budowę i modernizację infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia w uzasadnionych adaptacją do zmian klimatu przypadkach
 - Edukacja w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych (jako element większego projektu).

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 2 (wybrane typy projektów)

- **(v) Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej**
 - Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe) w ramach KPOŚK.

- **(vi) Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym**
 - Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
 - Systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponowne użycie (PSZOK)
 - Rozwijanie recyklingu odpadów (projekty w kierunku gospodarki zasobooszczędnej)
 - Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą
 - Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne (przemysłowe, azbest).

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 2 (wybrane typy projektów)

- **(vii) Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń**
 - Wdrażanie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych oraz opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych
 - Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime.

- **(viii) Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej**
 - Projekty infrastrukturalne i taborowe na rzecz zrównoważonej mobilności miejskiej (transport miejski).

Programowanie wsparcia w ramach Celu Polityki 3

Lepiej połączona Europa dzięki zwiększonej
mobilności

Cel Polityki 3 – wypełnienie warunku podstawowego

Warunkiem wsparcia projektów w sektorze transportu jest wypełnienie warunku podstawowego, określonego w art. 11 ust. 1 projektu rozporządzenia ogólnego:

Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie

- aktualizacja Regionalnego planu transportowego

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 3 (wybrane typy projektów)

- (ii) **Rozwój zrównoważonej, inteligentnej bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu**
 - Transport kolejowy w TEN-T – infrastruktura kolejowa (brak wsparcia na poziomie regionalnym) i tabor kolejowy do przewozów o charakterze regionalnym
 - Transport morski w TEN-T – pozostałe porty morskie w TEN-T

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 3 (wybrane typy projektów)

- (iii) **Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej**
- Transport drogowy poza TEN-T
 - Transport kolejowy poza TEN-T
 - Rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne)
 - Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego (systemy typu „wspólny bilet”)
 - Integracja różnych form transportu ze szczególnym uwzględnieniem budowy i rozbudowy węzłów przesiadkowych, w tym wiążących komunikację lokalną z siecią pasażerskiego transportu szynowego, a także tworzenia i rozbudowy parkingów, systemów tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych
 - Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w całym sektorze transportu, w tym również działania edukacyjno-promocyjne oraz wdrażanie rozwiązań egzekwujących przestrzeganie dopuszczalnej prędkości oraz z zakresu infrastruktury niechronionych użytkowników drogi

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 3 (wybrane typy projektów)

- (iii) **Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej**
- Transport lotniczy poza TEN-T
 - Transport morski poza TEN-T
 - Transport śródlądowy poza TEN-T
 - Budowa i modernizacja dworców szczególnie pod kątem ich dostosowania do zasad dostępności dla osób o ograniczonej mobilności, zapewnienia podróży odpowiednich środków bezpieczeństwa i komfortu oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi dla samochodów i rowerów)
 - Cyfryzacja sektora transportu

Programowanie wsparcia w ramach Celu Polityki 4 (w zakresie EFRR)

Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez
wdrażanie Europejskiego Filaru Praw Socjalnych

Europejski Filar Praw Socjalnych

➤ 20 podstawowych zasad uporządkowanych według trzech kategorii:

▪ **Kategoria I: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia**

1. Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie
2. Równouprawnienie płci
3. Równe szanse
4. Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia

▪ **Kategoria II: Uczciwe warunki pracy**

5. Bezpieczne i elastyczne zatrudnienie
6. Wynagrodzenia
7. Informacje o warunkach zatrudnienia i ochrona w przypadku zwolnień
8. Dialog społeczny i społeczne zaangażowanie pracowników
9. Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym
10. Zdrowe, bezpieczne i dobrze dostosowane środowisko pracy oraz ochrona danych

▪ **Kategoria III: Ochrona socjalna i integracja społeczna**

11. Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci
12. Ochrona socjalna
13. Świadczenia dla bezrobotnych
14. Minimalny dochód
15. Świadczenia emerytalne i renty
16. Ochrona zdrowia
17. Integracja osób z niepełnosprawnościami
18. Opieka długoterminowa
19. Mieszkania i pomoc dla bezdomnych
20. Dostęp do podstawowych usług

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów, EFRR)

- (ii) **Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury**
 - Infrastruktura edukacyjna (wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne)
 - Infrastruktura wyższego szkolnictwa zawodowego
 - Infrastruktura szkolnictwa wyższego (do dalszych uzgodnień ew. wsparcie i jego zakres)

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów)

- (iii) **Zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne**
- Infrastruktura społeczna powiązana z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług
 - Infrastruktura placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku
 - Mieszkania o charakterze wspomaganym: chronione, treningowe i wspierane
 - Lokalne /mieszkania w ramach najmu socjalnego
 - Infrastruktura szkół przysposabiających do pracy

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów)

- (iv) Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej
 - Infrastruktura ochrony zdrowia (demarkacja w oparciu o organ założycielski lub prowadzący wg rozwiązań prawnych obowiązujących na moment aplikowania o środki)

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów)

- (iv bis) **Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych**
- Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego
 - Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i digitalizacja
 - Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea)
 - Turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych)

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów)

➤ (iv bis) **Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych**

- Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych
- Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów)

- (iv bis) **Wzmocnienie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych**
 - Odnowa lub adaptacja budynków, lokali, przestrzeni zewnętrznej z przeznaczeniem do pełnienia funkcji aktywizujących i integrujących lokalne społeczności z wykorzystaniem innowacji społecznych np. mediateki i inne tzw. miejsca trzecie - brak wsparcia na poziomie regionalnym

Programowanie wsparcia w ramach Celu Polityki 4 (w zakresie EFS+)

Europa o silniejszym wymiarze społecznym przez
wdrażanie Europejskiego Filaru Praw Socjalnych

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów, EFS+)

- **Cel szczegółowy (i)** poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej
 - Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych realizowana w projektach urzędów pracy w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia (w tym dotacje na samozatrudnienie).
 - Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (ii)** modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności
- Wsparcie Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) - rozwój kompetencji pracowników PSZ wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.
 - Wdrożenie instrumentów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu w szczególności przez czynniki egzogeniczne (np. sytuacja epidemiologiczna) wypracowanych lub uregulowanych na poziomie krajowym
 - Wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (iii bis)** wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się i zdrowego, dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia
 - **Wsparcie w obszarze ochrony zdrowia**
 - regionalne programy zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu
 - działania wspierające rehabilitację umożliwiającą powrót do pracy
 - **Wsparcie w obszarze adaptacyjności**
 - usługi rozwojowe w PSF dla pracodawców i ich pracowników, zgodne z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o BUR)
 - adaptacja środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników, w tym działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy
 - outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracownika
 - wsparcie pracodawców z sektora prywatnego we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (iv)** poprawa jakości, skuteczności i przydatności systemów edukacji i szkoleń na rynku pracy, aby wspierać nabywanie kluczowych kompetencji, w tym umiejętności cyfrowych
 - Kompleksowe programy realizowane na poziomie regionalnym, ukierunkowane na wsparcie zmian systemowych, mające na celu zwiększenie jakości i efektywności systemu edukacji oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb regionalnego rynku pracy
 - Przygotowanie nauczycieli do wykorzystania narzędzi cyfrowych
 - Rozwój kompetencji cyfrowych, wynikających z Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (v)** promowanie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości i włączającej edukacji i szkoleń, w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki, poprzez edukację i szkolenie ogólne i zawodowe, aż do poziomu szkolnictwa wyższego, a także edukacji i uczenia się dorosłych, w tym ułatwianie mobilność edukacyjnej dla wszystkich
- bezpośrednio wsparcie szkół ich uczniów i nauczycieli, w ramach kompleksowych programów rozwojowych, ukierunkowanych na podniesienie jakości edukacji, obejmujące:
 - rozwój kompetencji kluczowych, w tym proinnowacyjnych, kreatywnych, przedsiębiorczych
 - cyfryzację edukacji
 - realizację działań społeczno-wychowawczych
 - wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną
 - wsparcie szkoły w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej
 - wsparcie edukacji przedszkolnej
 - wsparcie szkół zawodowych w ramach kompleksowych programów rozwojowych
 - wsparcie powszechnego doradztwa zawodowego

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (vi)** wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej
 - **Kształcenie osób dorosłych**
 - usługi rozwojowe w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/ kompetencje lub przekwalifikować się; w tym wsparcie dla osób z najtrudniejszych grup docelowych - za pośrednictwem BUR
 - podstawowe kompetencje, w tym cyfrowe dla grup wykluczonych cyfrowo
 - wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych
 - tworzenie i upowszechnianie ośrodków aktywizacji cyfrowej i podniesienia kompetencji cyfrowych społeczeństwa
 - **Wsparcie w obszarze ochrony zdrowia**
 - Kształcenie podyplomowe i doskonalenie zawodowe osób wykonujących zawody niemedyczne (np. psycholog, psychoterapeuta) w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (vii)** aktywna integracja w celu promowania równych szans i aktywnego uczestnictwa oraz poprawy szans na zatrudnienie
 - wsparcie bezpośrednie przedsiębiorstw społecznych:
 - świadczenie usług wsparcia dla rozwoju ekonomii społecznej dla PES i PS;
 - bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
 - usługi wspierające rozwój przedsiębiorstw społecznych realizowane w szczególności za pośrednictwem BUR
 - wsparcie aktywizacyjne osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo
 - wspieranie osób z niepełnosprawnościami w zakresie aktywizacji w ramach projektów niesprofilowanych

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (viii)** promowanie integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie
 - wspieranie migrantów zarobkowych oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy
 - usługi dla cudzoziemców, które pozwolą im na lepsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie, m.in. kursy języka polskiego, szkolenia z zakresu wartości i kultury polskiej, szkolenia zawodowe, dostarczanie praktycznych informacji dotyczących różnych aspektów życia w Polsce
 - Aktywizacja społeczno-zawodowa członków społeczności marginalizowanych

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (ix)** zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
- **Zwiększenie dostępności do usług społecznych, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji**
 - upowszechnianie transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności
 - tworzenie centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług
 - rozwój usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej, w formach dziennych i całodobowych
 - rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami
 - upowszechnianie systemów teleopieki
 - wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe
 - wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez tworzenie jej rodzinnych form, usługi wsparcia dla rodzin zastępczych oraz szkolenia kadr
 - kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą
 - szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej
 - inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług w obszarze włączenia społecznego
 - wsparcie opiekunów faktycznych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
 - usługi dla rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze
 - usługi wsparcia dla młodzieży przebywającej w różnego rodzaju ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych itp.

Cele szczegółowe w ramach Celu Polityki 4 (wybrane typy projektów EFS+)

- **Cel szczegółowy (ix)** zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym promowanie dostępu do ochrony socjalnej oraz poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
 - Wsparcie rozwiązań systemowych w obszarze systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
 - wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej
 - wdrażanie standardów dostępności w podmiotach leczniczych
 - regionalne programy zdrowotne dotyczące profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, kierowane do grup docelowych innych niż w RPZ w celu (iii bis), np. do dzieci

Cel Polityki 5 „Europa bliżej obywateli”

Działania muszą wynikać ze strategii terytorialnych i lokalnych strategii rozwoju w ramach instrumentów terytorialnych takich jak: ZIT, RLKS, inny instrument terytorialny (IIT) i dotyczyć następujących zagadnień:

- ochrona, rozwój i promowanie publicznych zasobów turystycznych i powiązanych usług turystycznych,
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury,
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki (innych niż obszary Natura 2000),
- fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

W CP5 możliwe jest wdrażanie także działań przypisanych do pozostałych celów polityki, o ile służą one realizacji procesów wzmocnienia systemów funkcjonalnych na terytoriach objętych strategią i jeśli nie są przewidziane do realizacji w ramach programów sektorowych.

Strategie terytorialne w CP5

Strategie terytorialne muszą spełniać warunki określone w art. 23 rozporządzenia ogólnego, tj.:

- zawierać opis zintegrowanego podejścia w odniesieniu do potencjałów oraz potrzeb rozwojowych danego terytorium; oznacza to połączenie aspektów ze sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, kulturowej czy instytucjonalnej w pakiet przedsięwzięć rozwojowych;
- powinny koncentrować się na rozwiązywaniu problemów lokalnych lub ponadlokalnych i stymulowaniu rozwoju dzięki wykorzystaniu potencjałów wewnętrznych danego terytorium, związanych m.in. z walorami naturalnymi i przyrodniczymi, wzbogacaniu oferty kulturalnej czy też ukierunkowanych na poprawie warunków życia mieszkańców.
- mogą zawierać listę projektów lub przedsięwzięć, także w formie wiązek projektów zintegrowanych; ich identyfikacja w strategiach oznacza zapewnienie udziału władz miejskich, lokalnych lub innych organów terytorialnych w wyborze projektów.

Cel Polityki 5 „Europa bliżej obywateli”

- wsparcie przyznawane będzie w formie dotacji na projekty lub przedsięwzięcia wynikające ze strategii lub w formie dotacji na realizację strategii lub jej wybranych elementów (np. RLKS);
- w przypadku wydzielenia w innych osiach właściwych programów krajowych lub regionalnych wsparcia na realizację działań w ramach określonych strategii, finansowanych w ramach CP1-CP4, forma wsparcia będzie uzależniona od zasad obowiązujących w danym programie;
- obszary miejskie, jak i wiejskie zostaną objęte działaniami w ramach instrumentów terytorialnych, przy czym zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego na zrównoważony rozwój obszarów miejskich zostanie przeznaczony minimum 8% EFRR (łącznie w CP5 oraz innych CP).

Cel Polityki 6

Fundusz na rzecz sprawiedliwej transformacji

- działania mające na celu łagodzenie skutków transformacji branży paliw kopalnych w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie współfinansowane z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST);
- Program będzie realizowany w 6 województwach: dolnośląskim, śląskim, wielkopolskim, łódzkim, lubelskim i małopolskim.
- Podstawą do podjęcia interwencji z FST będzie sporządzenie terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji dla każdego z regionów uprawnionych do otrzymania wsparcia. Plany muszą być zaakceptowane przez Komisję Europejską.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Program Operacyjny Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

5 województw Polski Wschodniej

- 5 stolic województw
- 1 ośrodek wzrostu
- 36 miast tracących funkcje społeczno – gospodarcze pow. 20 tys. mieszkańców

+

NUTS-2 mazowiecki regionalny

- 2 ośrodki wzrostu
- 4 miasta tracące funkcje społeczno – gospodarcze pow. 20 tys. mieszkańców

- miasta wojewódzkie
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- ośrodki wzrostu

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

Zakładane cele szczegółowe programu to:

Wzmacnianie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw,
Podniesienie jakości życia mieszkańców przez ochronę klimatu,
Zwiększenie dostępności transportowej makroregionu,
Aktywizacja kapitału społecznego oraz wzrost wykorzystania potencjału turystyki i uzdrowisk.

W Programie przewidziano wsparcie w następujących obszarach:

przedsiębiorczość (np. wsparcie firm typu start-up)
infrastruktura elektroenergetyczna, adaptacja do zmian klimatu oraz zrównoważona mobilność miejska;
ponadregionalna infrastruktury drogowa i kolejowa;
uzdrowiska, obiekty kultury (biblioteki multimedialne - mediateki) oraz produkty turystyczne (turystyczne szlaki tematyczne).

Budżet - 2,5 mld euro

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

PRIORYTET 1. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE

- Platformy startowe – 150 mln EUR
- Wsparcie procesów wzorniczych w MŚP – 150 mln EUR
- Gospodarka obiegu zamkniętego w MŚP – 50 mln EUR
- Automatyzacja i robotyzacja w MŚP – 50 mln EUR
- Pożyczki na rozwój turystyki – 100 mln EUR

Promocja Marki Polski Wschodniej – 3 mln EUR

Wsparcie obsługi inwestora i eksportera – 7 mln EUR

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

PRIORYTET 2. ENERGIA I KLIMAT

- Dystrybucja energii – 210 mln EUR ~~Dystrybucja energii – 210 mln EUR~~
- Adaptacja do zmian klimatu i zielone miejsca trzecie – 200 mln EUR
- Zrównoważona mobilność miejska – 400 mln EUR

min. 450 mln EUR – maks. 530 mln EUR

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

PRIORYTET 3. Spójna sieć transportowa

- Infrastruktura drogowa – 430 mln EUR

min. 450 mln EUR – maks. 550 mln EUR

- Ponadregionalna infrastruktura kolejowa – 500 mln EUR

min. 400 mln EUR – maks. 550 mln EUR

Infrastruktura tras rowerowych – 120 mln EUR

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

PRIORYTET 4. KAPITAŁ SPOŁECZNY, TURYSTYKA ORAZ USŁUGI UZDROWISKOWE

- Marka „Uzdrowiska Polski Wschodniej” – 75 mln EUR

min. 110 mln EUR – maks. 150 mln EUR

rozszerzenie interwencji o obszary ochrony uzdrowiskowej

- Miejsca aktywności społecznej – 50 mln EUR ~~Miejsca aktywności społecznej~~

- Produkty turystyczne – 105 mln EUR

min. 110 mln EUR – maks. 130 mln EUR

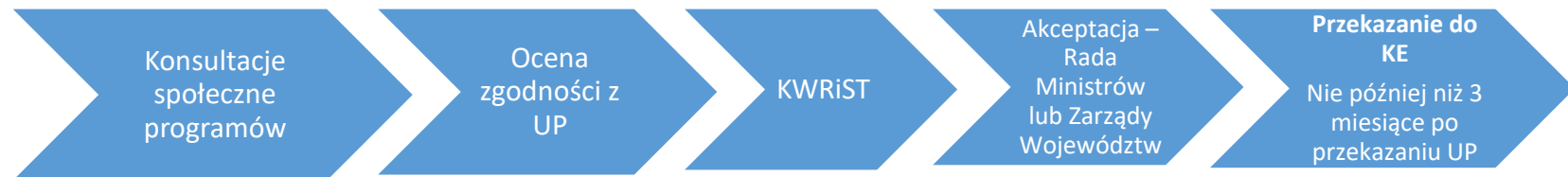
PRIORYTET 5. POMOC TECHNICZNA – 38 mln EUR

Harmonogram prac nad Umową Partnerstwa i Programami

Umowa Partnerstwa

Programy

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Dziękuję za uwagę

rpo.wrotapodlasia.pl

strategia.wrotapodlasia.pl

 strategia2030@wrotapodlasia.pl